

BØRNSHVERDAG

NR. 5 • AUGUST • 2017

Kan
man måle
kvalitet?

side 4

Kom til fyraftens-
møde med Hanne
Risager, forfatter til
Ressourcedetektiven

Find det, der virker
– forstå barnets
intention.

side 12 og 19

Ansvarlig administration: **DLO anbefaler selvejende institutioner med driftsoverenskomst at vælge en paraplyorganisation**

Daginstitutionernes administrative opgaver bliver stadig flere og mere komplekse, fx i forhold til tilskud, overenskomst og lønkørsel. DLO anbefaler derfor at lade en paraplyorganisation varetage administrationen. Der findes også private administrationselskaber, men her går et overskud ikke tilbage i driften af organisationen til glæde for institutionerne. Vælg derfor en paraplyorganisation, som er selvejende, og som har den nødvendige ekspertise.

Mange selvejende daginstitutioner med driftsoverenskomst får tilbud fra kommunen om, at den kommunale forvaltning overtager institutionens administration. Det kan være fristende, fordi man i forvejen har et samarbejde i form af driftsoverenskomsten. Men netop sammenblandingen af regnskab og den øvrige dialog med kommunen kan være en svær balancegang. Det kan være svært at gå ind i en diskussion om regnskabsførelsen, eller vide sig sikker på, hvilke hensyn der egentlig varetages, når regnskabet laves af de samme, der også bevilger tilskud og fører tilsyn. Nogle kommuner mener, at det er billigere, hvis de overtager administrationen. Her skal man være opmærksom på, at dagtilbudsloven giver ret til et administrationsbidrag, og institutionen kan selv bestemme, hvem der skal udføre opgaven. I forbindelse med en retssag tilbage fra 2003 er det slået fast, at kommunal

administration ikke er billigere end paraplyernes.

En anden væsentlig forskel på kommunen som administrator og en paraplyorganisation er, at den kommunale forvaltning ikke holder institutionens midler og resten af kommunekassen adskilt. Det vil sige, at der kan gå længere tid, før man eventuelt opdager fejl eller ligefrem ulovligheder med institutionens midler. Det oplevede en institution i foråret i Hørsholm, hvor der var sket underslæb fra institutionens penge, men hvor man først opdagede problemet, da forbrydelsen var i millionklassen. Kommunen mente, at bestyrelsen var ansvarlig for at holde snor i økonomien. Men bestyrelsen havde reelt ikke mulighed for at følge med i regnskabet, som heller ikke var undergivet særskilt revision. Pilen peger efter DLOs opfattelse derfor på kommunen. Men allerbedst havde det været, hvis problemerne var opdaget, inden de voksede sig store. Hos paraplyorganisationerne har hver institution en særskilt konto, hvor uregelmæssigheder meget nemmere kan opdages.

DLO anbefaler af flere grunde, at administrationen varetages af en paraplyorganisation. Det er som nævnt en stor trykthed for institutionens bestyrelse som overordnet ansvarlig, at institutionens udgifter og indtægter opgøres særskilt. In-

stitutionens formue som fx værdien af ejendommen skal ikke ind i den samlede kommunekasse. Dernæst er det vigtigt for bestyrelsen med jævne mellemrum at kunne holde øje med status på økonomien. Her er det ikke altid, at den kommunale forvaltning sørger for en løbende afrapportering, og i givet fald skal man have indsigt i de særlige kommunale regnskabsmetoder for at kunne gennemskue billedet. Det er også vigtigt for orden i økonomien, at institutionen har eget revideret regnskab, og det får man hos en paraplyorganisation. Her sikrer en uvildig revisor, at tilskud er brugt i overensstemmelse med kommunens anvisninger, og at udgifterne er bogført i det rigtige regnskabsår.

Hvor den kommunale forvaltning skal varetage mange forskelligartede opgaver, kan man hos paraplyorganisationerne forvente en mere udstrakt service og en rådgivning, som bygger på indgående kendskab til at drive daginstitution. Hos paraplyerne vil man fx kunne få en vurdering af, om budgettet ser fornuftigt ud, ligesom paraplyorganisationerne generelt går meget mere ind i den enkelte institutions situation og hjælper med at løfte de udfordringer, man står med.

Du kan læse mere om paraplyorganisationerne på DLOs hjemmeside www.dlo.dk

Årsplan for DLO' kurser, foredrag, konferencer mm. for 2017

(med forbehold for ændringer)

Privatkonference (9.30-16.00)

Odense 30/8 2017 – Odense Mødecenter, Buchwaldsgade 48, 5000 Odense C

Personalejura for arbejdsgiverbestyrelser (18.00-21.00)

Målgruppe: Ledere og souschefer, bestyrelsesmedlemmer, bestyrelsesformænd

Odense 13/9 2017 Børnecenteret Trekanten Rødegårdsvej 89

Sikkerhed på legepladsen v/ Gert Olsen, legepladscertificeret konsulent (9.30-16.00)

Målgruppe: ledere, bestyrelser, kommunernes tekniske forvaltning

København 20/9 2017 – DLO, Officehotel, Høffdingsvej 34, 2500 Valby

Basis bestyrelseskurser for nyvalgte forældre i private & selvejende institutioner

(ledere, medarbejderrepræsentanter og gamle bestyrelsesmedlemmer er også meget velkomne)

Kolding 27/9 2017 (18.00-20.30)

– Kolding Bibliotek, Slotssøvejen 4, 6000 Kolding

Skive 26/10 2017 (19.00–21.30)

– Apoteker Norgaards børnehaven

Personalejura for ledere i selvejende og private institutioner: (2 dage 9.30-15)

Aalborg 3+4/10 2017 – Arentsminde Kulturcenter, Langeslund Alle 4, 9460 Brovst

Find det der virker - fyraftensmøder med Hanne Risager (17.30 - 20.00)

Århus 12/10 2017 - Stiften Lounge i FO-byen, Frederiksgade 78 B, Århus

Odense 25/10 2017 - Børnecenteret Trekanten, Rødegårdsvej 89, 5000 Odense

København 16/10 2017 - Børneringen, Høffdingsvej 36, 5 sal (elevators) 2500 Valby

Lederudviklingssamtalen: (17-20.30)

Kolding 7/11 2017 – Kolding Bibliotek, Slotssøvejen 4, 6000 Kolding

København 28/11 2017 – DLO, Officehotel, Høffdingsvej 34, 2500 Valby

Se mere på www.dlo.dk/arrangementsoversigt

INDHOLD

2 Leder

Sørg for en ansvarlig administration.

4 To nye udgivelser fra EVA

Hjælp til at vurdere ny forskning og måleredskaber på dagtilbudsområdet.

6 Du kan bidrage til DLOs arbejde for mindre bureaukrati

DLO arbejder for daginstitutionernes interesser. Her får du en status på de vigtigste sager lige nu.

7 For høje udgifter til kopi og print?

Spar penge via DLO.

8 Folkemødet på Bornholm 2017

Folkefesten for et bedre samfund.

11 DLO region Hovedstaden

Indkaldelse til generalforsamling.

12 Konsulentsiden

Personalejura for arbejdsgiverbestyrelser.

Fyraftensmøder med Hanne Aalling Risager.

Arbejdsgiverbestyrelser.

14 Det giver god mening at kende HC And

Et interaktivt læringsredskab til børn om undersøgelser, behandlinger, diagnoser og indlæggelse på et hospital.

16 Hvad er en daginstitution?

Skønssomme tanker om en daginstitution og det gode børneliv.

18 Børnehuset er familiernes hus

Et projekt om involvering af forældre.

Kreditering

Billederne i BØRNS hverdag nr. 4/2017 side 7, 8 og 13 er taget af Michael Bjørnbak Martensen (DJ). Vi forsøger altid at kreditere bidragsydere til bladet. Man er velkommen til at henvende sig til redaktionen, hvis man føler sig mangelfuldt krediteret.

19 Kom med i maskinrummet

To boganmeldelser.

21 Psykologsiden

Mental sundhed.

22 Portræt af en leder

Mette Mechlaoui fra Barndommens Land.

22 Ændret levering af BØRNS hverdag

Fremover modtager medlemsinstitutioner og organisationer bladet på en ny måde.

To nye udgivelser fra EVA

- hjælp til at vurdere ny forskning og måleredskaber på dagtilbudsområdet

AF SANNI MARIA P. KORSGAARD

I denne tid tales der meget om, at praksis skal gøres mere evidensbaseret. Det kan derfor være vigtigt med et fælles sprog, som gør det muligt at vurdere og sortere i noget af al den viden, der kommer fra forskning, således at man kan bringe den rigtige forskning i spil på en relevant og kvalificeret måde i vores dagtilbud.

EVA har udarbejdet en guide, som skal hjælpe med at vurdere den viden og forskning, der løbende kommer på dagtilbudsområdet.

Formålet er at give pædagogiske konsulenter, kommunale dagtilbudschefer og dagtilbudsledere samt politiske ordførere for dagtilbudsområdet en mere klar forståelse af, hvad kvalitet er, når vi taler dagtilbudsforskning. Hvilke parametre kan man måle på, hvilke faktorer er udslagsgivende etc.?

Guiden skal give et mere kvalificeret udgangspunkt for at arbejde med at understøtte en forskningsinspireret praksis.

Titel: Måleredskaber i dagtilbud - en guide til at vurdere og vælge redskaber til måling af læringsmiljøkvalitet i dagtilbud

Omfang: 32 sider

Udgiver: Danmarks evalueringsinstitut, Dagtilbudsområdet (EVA)
www.eva.dk/projekter/2016/forstaelse-og-maling-af-kvalitet-i-dagtilbud/

Materialet er 16 sider langt og egentlig ret overkommelig læsning. Først er der en gennemgang af forskellige forskningsdesign og -metoder, og hvad de hver især egner sig til.

Når det kommer til selve guiden, hvor man skal vurdere forskningsbaseret viden, bliver begreberne gennemsigtighed, troværdighed og generaliserbarhed introduceret. Det tematiseres også, hvorvidt den nye viden er relevant og anvendelig for praksis. Er det fx realistisk at arbejde på en given måde, stemmer konklusioner og anbefalinger overens med det børnesyn og de pædagogiske værdier, der eksisterer på dagtilbudsområdet?

Guiden giver således nogle begreber at tale om forskning ud fra. Undervejs i guiden er der opstillet nogle kasser med konkrete refleksionsspørgsmål i forhold til at vurdere, om et givent forskningsresultat eller ny viden er interessant og omsættelig i praksis.

Næste skridt er at se på de måleredskaber, der allerede foreligger og vurdere dem. Her har EVA udarbejdet en anden rapport, der guider igennem junglen af eksisterende måleredskaber.

Mange kommuner er optaget af at måle kvalitet i dagtilbud. Men det er meget forskelligt, hvilke redskaber der bruges rundt om i kommunerne.

Kvalitetsmålinger er dog ikke omkostningsfrie, det tager tid og det koster penge. Det er derfor væsentligt, at det overvejes grundigt, hvad der skal måles, hvorfor, på hvilken måde, og ikke mindst om denne måling er relevant for udviklingen af den daglige praksis.

Formålet med guiden er at give pædagogiske konsulenter, kommunale dagtilbudschefer og dagtilbudsledere samt politiske ordførere for dagtilbudsområdet et bedre grundlag for at vurdere dette.

I tråd med hensigten i den nye styrkede læreplan, har EVA i denne guide valgt udelukkende at se på de måleredskaber, der måler og iagttager læringsmiljøet, og ikke på de redskaber, der måler på det enkelte barns kompetencer og udvikling. EVA opfordrer til, at der overvejende bruges standardiserede måleredskaber,

Titel: Forskning og evidens i dagtilbud
En guide til at vurdere viden om dagtilbud

Omfang: 16 sider

Udgiver: Danmarks Evalueringsinstitut, Dagtilbudsområdet (EVA)
www.eva.dk/projekter/2016/forstaelse-og-maling-af-kvalitet-i-dagtilbud/hent-udgivelser/forskning-og-evidens-en-guide-til-at-vurdere-viden-om-dagtilbud

da det er tidskrævende at udvikle sine egne, og da de standardiserede i højere grad er afprøvede, så man kan sammenligne på tværs og over tid. Det påpeges dog heldigvis også, at kvalitetsmålinger altid kun er et øjebliksbillede, der sjældent giver indblik i, hvorfor kvaliteten er, som den er.

Guiden indledes med en række spørgsmål med tilhørende tjekliste, som omhandler, hvordan man vurderer og vælger det rigtige måleredskab til den givne situation og målgruppe.

Dernæst er der en gennemgang af syv eksisterende konkrete måleredskaber, både danskudviklede og internationale. Det drejer sig om ECERS-3, (det mest udbredte redskab til vurdering af børnemiljøer i USA, som anvendes i mere end 20 lande). SSTEWE, (et engelsk måleredskab, der bl.a. måler på graden af fælles vedvarende tænkning). KIDS (Charlotte Ringsmose & Grethe Kragh-Müllers Kvalitetsudvikling i daginstitutioner). Rambøll LLMV (Lege- og Læringsmiljø vurdering), Temperaturmåling, (danskudviklet måleredskab, der er bygget op omkring de seks læreplanstemaer) og til sidst Dagtilbudsternometret udviklet af DCUM, til vurdering af det fysiske, det psykiske og det æstetiske børnemiljø.

Det er fint med en guide, der kan hjælpe med at navigere i dette forholdsvis nye landskab, som er blevet så nødvendigt i dagtilbudsverdenen. Ikke mindst er det vigtigt at stille sig kritisk i forhold til hele denne her måle-, vurdere-, evidensbasere og kvalitetssikringstænkning, der gennemsyrrer dagtilbudsområdet så stærkt for tiden.

Som det også nævnes, er det et dyrt tids- og ressourcekrævende øjebliksbillede af et meget skiftende og komplekst hverdagsliv, der udspiller sig mellem børn og voksne.

Derfor er det også så vigtigt, at være bevidst om hvad, hvordan og for hvis skyld vi måler. Er det for at kunne sammenligne institutioner og læringsmiljøer, er det for at skabe refleksion eller er det bare for at kunne sige, at vi arbejder evidensbaseret? Hvor anvendelig er dette og hint måleredskab og er det overhovedet med til at udvikle praksis og sidste ende at højne kvaliteten?

I forbindelse med Golden Days Festival, inviterer Dansk Pædagogisk Historisk Forening og Samling på gratis oplæg om de Københavnske daginstitutioner gennem tiderne

Københavnske daginstitutioner gennem tiderne

D. 6/9 kl. 11-15 + 7/9 kl. 11- 15

Kom helt tæt på forandringerne i institutionslivet for samfundets mindste borgere, når Dansk Pædagogisk Historisk Forening byder inden for i samlingerne. Kig ind i en københavnsk vuggestue og en børnehave fra 50'erne og oplev udvikling fra asyl til moderne daginstitution. Kom med på en fotografisk rejse, der starter ved Vesterbros Saxoly fra 1920, fortsætter over Emdrup Skrammellegeplads fra 1943 og slutter ved den berygtede og berømte byggelegeplads på Vesterbro, Hudegrunden, fra 1970. Rundvisning og oplæg om udviklingen fra asyl til dagens daginstitutioner.

Dansk Pædagogisk Historisk Forening.

Gratis. Foredrag, omvisning, udstilling.

Tilmelding: Mail: oleschultzehenriksen@gmail.com - telefon 47530047/23727347

Dansk Pædagogisk Historisk Forening og Samling Borgbygård, Englandsvej 358, 2770 Kastrup

Gå på opdagelse
i naturen...

XXL Lup
129⁹⁵

olisan.dk

Webshop og butik ved Aarhus - anno 2005 - 61277692

Du kan bidrage til DLOs arbejde for mindre bureaukrati

DLO har arbejder for daginstitutionernes interesser. Her får du en status på de vigtigste sager lige nu.

AF SEKRETARIATSLEDER TANJA KRABBE OG LANDSFORMAND PETER GREVSEN

Politisk aftale om mindre og meningsfuld dokumentation:

"Aftaleparterne er enige om, at der skal nedsættes en arbejdsgruppe med relevante aktører, videnspersoner og eksperter fra sektoren, som får til opgave at give forslag til, hvordan man sikrer, at dokumentationen i dagtilbuddene mindskes og bliver mere meningsfuld. Arbejdsgruppen skal foreslå tiltag, der fremmer stillingtagen på ledelsesniveau til de sagsange og procedurer, som det pædagogiske personale arbejder med."

Sekretariatsleder Tanja Krabbe deltager i dette arbejde.

Konkrete forslag til mindre bureaukrati

Et af de vigtigste emner i den næste ændring af dagtilbudsloven bliver mindre bureaukrati for daginstitutionerne. Næsten alle Folketingets partier står bag aftalen fra april, der skal give bedre rammevilkår og mindre dokumentation. Så der er en særlig gunstig mulighed netop nu for at få forslag igennem, der kan give mindre papirbøvl i hverdagen. DLO har i sit elektroniske nyhedsbrev før sommerferien opfordret alle medlemmer til at bidrage til arbejdet. Også her skal opfordringen lyde: Hvor oplever I, at der er dokumentationskrav, som er tidskrævende, meningsløse, bøvlende, eller som bare kunne gøres meget smartere? Skriv til dlo@dlo.dk med idéer og tanker.

Mere forældreindflydelse, fagligt kompetenceløft og bedre overgange for børnene

I den politiske aftale om nye tiltag på dag-

tilbudsområdet er der også løfter om mere forældreindflydelse, fagligt kompetenceløft og bedre overgange for børnene, når de skal fra hjem til institution og videre fra institution til skole. Her over efteråret deltager DLO aktivt i møder med Børne- og Socialministeriet om, hvordan man helt

Politisk aftale om bedre overgange:

"Udvalget skal komme med forslag til, hvordan der mest hensigtsmæssigt, smidigt og ubureaukratisk kan videreformidles relevant information mellem aktørerne, herunder skal der være en særlig opmærksomhed omkring, hvordan forældrene inddrages."

Sekretariatsleder Tanja Krabbe deltager i udvalget.

konkret kan skabe sådanne forbedringer. Skriv eller ring gerne forslag til os, så tager vi dem med til Christiansborg.

Skattepligt for selvejende daginstitutioner

Skatteministeren lovede sidste år at fremsætte lovforslag om, at selvejende daginstitutioner ikke skal være skattepligtige. Det gjorde han, fordi DLO havde klaget over, at SKAT i flere afgørelser pludselige mente, at selvejende daginstitutioner var skattepligtige. Skatteministeren var enig med DLO og ville derfor sikre en klar retstilstand. Fordi lovforslaget først kommer til efteråret, har DLO nu bedt ministeren om, at SKAT forholder sig i ro, indtil lovforslaget er vedtaget. Hvis din institution har bøvl med SKAT på grund af manglende selvangivelse, hører vi gerne om det.

DLO arbejder hele tiden med at holde politisk fokus på de sager, der har særlig

betydning for daginstitutionerne. Hvis du har input til det politiske arbejde, hører vi meget gerne fra dig.

Politisk aftale om styrket forældreindflydelse

"Aftaleparterne vil sikre forældrebestyrelsen styrket indflydelse på følgende måde:

- Det tilføjes til forældrebestyrelsens minimumskompetence i dagtilbudsloven, at forældrebestyrelsen skal fastsætte principper for samarbejdet mellem dagtilbud og hjem, herunder fx dagtilbud/hjem-samtaler, hente- og bringetidspunkter, forældres afholdelse af ferie med barnet, gå-hjem-møder, inddragelse af forældre i børns læring og/eller fokuseret forældreinvolvering gennem specifikke tiltag som fx en frivillig børneplan og familiedeltagelse i dagtilbuddet.
- Forældrebestyrelsen skal inddrages i arbejdet med 1) den pædagogiske læreplan, 2) det åbne dagtilbud – samarbejde med lokalsamfundet og 3) overgange fra hjem til dagtilbud og fra dagtilbud til skole.

Aftaleparterne lægger samtidig vægt på, at det (...) er dagtilbudsledelsen, som er ansvarlig for den pædagogiske og administrative ledelse af dagtilbuddene og dermed den daglige håndtering og tilrettelæggelse af læringsmiljøer mv."

FOR HØJE UDGIFTER til kopi og print?

AF TANJA KRABBE

Hvis du betaler mere end 500 kr. om måneden, er din printer-/kopiaftale måske for dyr. Som medlem af DLO kan du nu få professionel rådgivning om din kopi- og printerløsning. Du kan få vurderet dine tilbud om leasing eller køb af en ny maskine, og du kan få tjekket din nuværende kontrakt.

Rådgivningsfirmaet Visivo ser på, om du har fået den billigst mulige pris og om der er skjulte bindinger i kontrakten. Visivo har mange års erfaring fra branchen og har som rådgiver for mere end 500 virksomheder et bredt sammenligningsgrundlag.

Som en del af samarbejdet imellem DLO og Visivo kan du også selv lave et gratis foreløbigt tjek af din nuværende kontrakt på <http://kopimaskiner.info/analyse/KontraktAnalyse.html>

Se mere på DLO's hjemmeside under DLO tilbyder/rabataftaler, eller kontakt Visivo direkte på 2974 5051 eller jackie@kopimaskiner.info.

Politisk aftale om fagligt kompetenceløft:

"Aftaleparterne er enige om at oprette et partnerskab mellem relevante parter på området med fokus på kompetenceløft og hvordan viden bringes bedst i spil i dagtilbuddene. Partnerskabet skal foreslå pejlemærker for kompetenceløftet og viden til praksis med henblik på at styrke faglighed og ledelse på dagtilbudsområdet og bidrage til at kvalificere initiativerne om kompetenceløft og viden i praksis."

Dagtilbudsleder Eva Djuurhus, formand for DLO Kreds Syd, repræsenterer DLO i partnerskabet.

Deltagere og bidragsydere til Folkemødet.

Folkemødet på Bornholm 2017

- folkefesten for et bedre samfund

AF SANNI MARIA P. KORSGAARD FOTOS: SANNI MARIA P. KORSGAARD

I en lille uge midt i juni står Bornholm på den anden ende. Det har den gjort syv år i træk. Oprindeligt blev Folkemødet til på opfordring af Bertel Harder, der under en snak med Bornholms borgmester fik ideen til en dansk version af det svenske "Almedalsveckan", et lignende arrangement, som afholdes på Gotland. Ideen med Folkemødet var, at det skulle være en åben folkelig fest, hvor det danske foreningsliv skulle have stor plads. Demokratiet, fællesskabet og samhørigheden, på tværs af politiske overbevisninger, skulle hyldes og alle skulle have lov til at blive hørt.

Håbet om en bedre fremtid

Denne vision må siges at være nået. Igen i år slog Folkemødet rekord med ca. 50.000 gæster valfartende til den lille ø i Østersøen, som normalt huser ca. 40.000 indbyggere. Og med en fordobling af det samlede bornholmske indbyggertal er der vel ikke noget at sige til, at der til tider kan være lidt trængt i Allinge bys gader og stræder. Heldigvis bærer stemningen ikke præg af

denne fysiske trængsel men derimod af håbefulde toner om en bedre fremtid.

Uanset, hvad der ellers må lyde af kritik om Folkemødet, som også går under tilnavnet "Djæffernes Distortion", så må man sige, at der er noget unikt over, at vi i Danmark kan få lov at hylde demokratiet. Det er specielt at gå rundt i Allinge og møde landets politikere og kulturpersonligheder i en sand forening med skoleelever, Hus Forbi-sælgere, de lesbiske, spejderne, højskolerne og alle de andre. Og selvom der selvfølgelig er mange politikere, embedsfolk og journalister, og at den intellektuelle elite fylder en del på folkemødet, så møder man bestemt også hr. og fru Danmark, der er kommet over "bare for at se hvad det er for noget", og ikke mindst alle ildsjælene, der brænder for en sag og vil gøre en forskel. Som fx Bedsteforældre for Asyl eller foreningen for bedre skolemad. Så på den måde er det bestemt en folkefest for folket, som forhåbentlig er kommet for at blive og som med sin årlige fremgang da også vidner om en fest, der giver stemme til og er åben for alle.

Debat fra morgen til sen aften

Rundt i de forskellige telte bliver der diskuteret alt fra udkantsbyer, netsikkerhed og parforholdet i krise, EU og frihandel, fremtidens ledelse, SKATs tilstand, børnefattigdom, flygtninge og integration, boliger til alle, crowdfunding og FNs verdensmål, til fiskeri efter jomfruhummere.

Faktisk er programmet så spækket efterhånden, at det må være eneste anke herfra. De fire dage er simpelthen fyldt med workshops, debatter, oplæg og events fra morgen til sen aften, og hvis man ikke skal ryge i den moderne "shoppe rundt"-fælde, hvor man ikke kommer i dybden med nogle af emnerne men bare surfer rundt fra det ene til den anden, vil man for hver gang, man vælger noget til på Folkemødet, samtidig vælge en helt masse fra.

Et kig ind i nutidens og fremtidens pædagogiske udfordringer

Også på det pædagogiske felt var der et alsidigt og bredt program. Emnerne gik på børns digitale liv, anbragte børns vilkår og robusthed, bedre overgange i det danske

uddannelsessystem, ensomhed blandt børn og unge, skilsmisens konsekvenser for børn og unge, børns maddannelse, hvordan sikrer vi gode fritidstilbud til vores børn, hvad kan vi lære af SKAM? og meget meget mere.

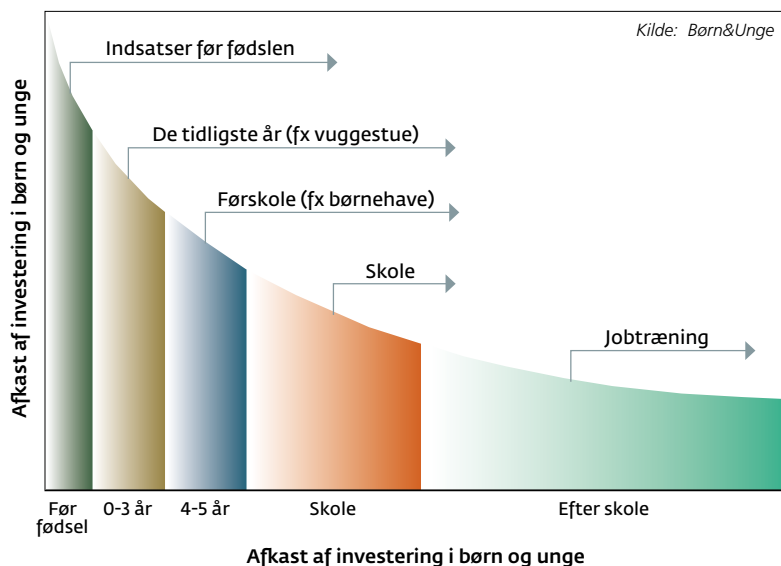
Vi mangler naturvidenskabelige tænkere

Den første workshop, DLO deltog i, var arrangeret af Astra, der er det nationale center for læring i natur, teknik og sundhed. Den hed *Natur og science, hvordan enga-*

gerer vi børn og unge? "Der er for få unge der vælger at gå naturvidenskabens vej, så hvordan får vi flere til at vælge den retning?", lyder den politiske udfordring.

Nogle af pointerne var, at de naturvidenskabelige undervisere skal have et kompetenceløft. Mange af dem er gode til deres fag men måske knap så gode til at undervise i det, de mangler pædagogisk

Jo tidligere investering, jo bedre afkast

Sådan læser du figuren:

Figuren viser, hvilke samfundsmæssige gevinster, der er ved at investere på forskellige tidspunkter i børns liv. Det vil sige, at indsatser før fødsel, for eksempel i forældres sundhed og forældrebevne, betaler sig meget bedre end indsatser senere i livet, fx når børn er gået ud af folkeskolen.

Økonom James Heckman, der er professor ved Chocago Universitet i USA og nobelprisvinder, er ophavsmand til Heckmans kurve. Den viser, hvor man får det bedste afkast på sin investering i mennesker. Hvis man investerer i kvalitet og udvikling blandt udsatte børn i deres tidligste barndom, får man et 7-10 pct. afkast på investeringen om året, fordi barnet vil få en bedre uddannelse, bedre helbred, bedre økonomisk produktivitet og vil begå mindre kriminalitet.

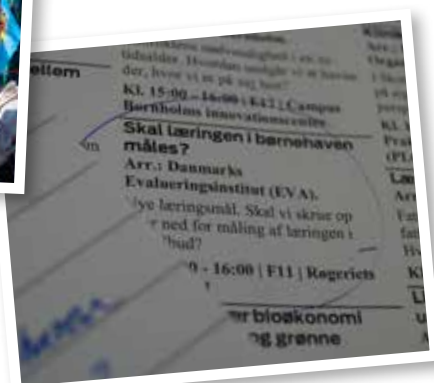
Kilde: heckmannequation.org

Faktaboks:

James Joseph Heckman er en amerikansk mikroøkonometriker og professor ved University of Chicago. I 2000 modtog han Nobelprisen i økonomi sammen med en anden økonometriker Daniel McFadden.

James Heckmans forskning peger på, at en investering i pædagogiske interventioner tidligt i barnets liv er en langt mere rentabel investering end det alene at investere i forældrenes forsørgelsesgrundlag. Hermed kan man tale om en præ-distribution af økonomiske midler rettet mod at knække udsatheden så tidligt, at barnet ikke videre har brug for dels interventioner af forskellig art og senere i livet rent faktisk bliver i stand til at klare sig selv og bidrage økonomisk til samfundet.

(Kilde: Wikipedia og BUPL)

tæft. Det var også en pointe, at undervisningen skal være mindre teoretisk og mere praktisk og anvendelsesorienteret. "Eleverne skal kunne se, hvad de kan med den viden, og hvordan den spiller sammen med resten af verden. De skal se, at det er gennem denne viden, de kan være med til at skabe en bedre verden ved fx at løse store samfundsproblemer", sagde Anne Birgitte Rasmussen, formand for rektorforeningen. "Det er elevernes nysgerrighed, der driver værket", supplerede Claus Hjortdal, formand for Skolelederforeningen. "Det skal være sjovt, legende, undersøgende og eksperimenterende, de skal lære at stille alle de der Hv-spørgsmål og selv finde svarene på dem".

Dagtilbuddene på banen

"Og netop her kommer vuggestuerne og børnehaverne ind i billedet", indskyder DLOs udsendte, "for det er allerede her, hos de helt små, at vi skal have lagt kimen til denne nysgerrighed, lyst til at eksperimentere, undre sig over omverdenen og stille de gode spørgsmål, så hvorfor ikke prioritere natur og science allerede her - netop på en legende og eksperimenterende måde, som er kendetegnet for dagtilbudspædagogikken?"

Det vil vi også gerne lyder det fra Astras direktør, Mikkel Bohm, som henviste til, at Astras nyeste rapport blandt andet har peget på dagtilbudsområdet samt overgangen fra børnehave til skolestart som vigtige faktorer for at udvikle børn og unges scienceinteresser og kompetencer.

Skal og kan børns læring måles?

På Danmarks Evalueringsinstituts stand var

der gang i en debat om, hvorvidt læring i dagtilbud skal måles. Signe Brohm, EVAs chef for Dagtilbudsområdet lægger ud med et kort oplæg, der blandt andet med henvisning til Heckmann-kurven slår fast, at det der med børn, er en god forretning - også rent samfundsøkonomisk (se faktaboks). Men børn er forskellige og har forskellige forudsætninger, derfor dur det ikke altid at behandle med universelle metoder! Det er noget af det, pædagogikken skal kunne, den skal være differentieret og passe til det enkelte barn, hvilket jo ikke gør det nemmere at måle på praksis. Omvendt mener Signe Brohm også, at måling er nødvendigt. "For vi bliver nødt til at have en viden om, hvad der skal til for at støtte barnet".

"Det lyder allsammen meget godt men vi har snart målinger på, hvordan man måler, jeg vil hellere bruge ressourcerne et andet sted" siger Ejner Gylling, næstformand i FOLA. "Vi skal selvfølgelig skabe nogle gode ressourcestærke miljøer, men så skal børnene også nok trives, udvikle sig og lære". BUPLs Elise Bergman er enig.

Børn lades i stikken fordi de bor i det forkerte postnummer

Forsker Charlotte Ringsmose mener faktisk heller ikke, at det er på viden, det halter mest. "Problemet er, at der er så store forskelle i vores dagtilbud. Vi har økonomisk og kulturel fattigdom nogle steder i

Danmark. I cirka 20 procent af vores dagtilbud er kvaliteten simpelthen ikke god nok, mens vi i de resterende 80 procent har dagtilbud af høj kvalitet. Vi kan ikke være bekendt, at børn lades i stikken, bare fordi de bor i det forkerte postnummer!", slår Charlotte Ringsmose fast.

Så skal vi måle, eller skal vi ikke måle læring? Det vigtigste spørgsmål er vel, hvad og hvordan vi måler, hvordan vi bruger de få ressourcer, der er, så de kommer til gavn for børnene. Ser man på tiltagene i den nye styrkede læreplan, så skal måling ikke længere gå på børnene. Vi skal væk fra skolens test- og præstationskultur og over i en mere pædagogisk reflekterende kultur, hvor målingen netop går på at se på læringsmiljøet. Altså på pædagogerens sprog og kommunikation med børnene, deres relationskompetencer, aktiviteter og handlinger i det hele taget. *Hvordan* er vi sammen med børnene, og hvilke muligheder og begrænsninger giver det det enkelte barn for at trives, udvikle sig og lære? Altså et kikk ind i pædagogerens egen praksis og faglighed og væk fra en måling af børnenes progression eller mangel på samme.

Hvad får man ud af Folkemødet?

På Folkemødet mødte DLO bl.a. Malene Møller Thygesen, pædagog i "Lykkeby" (en privat børnehave i Allerød), Cindy Christoffersen, pædagog og tillidsmand i Ballerup kommune og Trine Boel Nielsen, pædagog i den integrerede institution, "Skovkanten" og medstifter af Danmarks pædagogiske handletank - "Trisuli" samt blogger på "Vores virkelighed". (www.voresvirkelighed.dk - usminkede fortællinger fra virkelighedens velfærd).

Malene, Cindy og Trine er alle enige om,

at det er vigtigt at komme på Folkemødet og se, hvad der rør sig på "de store scener". Dog oplever de en udfordring i, at de, der deltager i debatterne, primært er politikkerne, forskerne og kendte meningsdannere. "Vi mangler en højere grad af praksisinvolvering, og at praktikerne også bliver hørt. Det er i mødet mellem magten og de engagerede praktikkere, at der opstår nyt", understreger Trine Boel Nielsen.

Nana Kristine Bryder er en af de engagerede mennesker, der er kommet for at få inspiration og ideer til videreudvikling og

nytænkning af nye projekter. "Jeg får en masse ny information om, hvad der sker i samfundet lige nu. Konkret er jeg på udkik efter, hvordan jeg kan udvikle nye projekter, der kan forankres i et frivilligcenter. Derfor er Folkemødet et oplagt sted for mig at møde mennesker og få nye netværk. Man møder folk og inspireres, det er en smeltedigel af input", fortæller Nana Kristine Bryder, som er antropolog og projektleder på projektet "Grib dagen", som er et frivilligprojekt for pårørende til demente i Gribskov kommune.

DLO – Region Hovedstaden (Nordsjælland, København, Frederiksberg, Bornholm m. v.)

INDKALDELSE TIL:

Kredsgeneralforsamling 2017 i DLOs Region Hovedstaden

Mandag den 24. oktober 2017 kl. 19.00 i:

Sankt Johannesgården, Blegdamsvej 1, 2200 København N.

Dagsorden for generalforsamlingen er i henhold til DLOs vedtægter:

1. Valg af dirigent
2. Beretning ved kredsformanden
3. Godkendelse af regnskab
4. Indkomne forslag
5. Valg af kredsbestyrelsesmedlemmer (på valg er Allan Bäck, Ebba Christensen og Anne Ejlev)
6. Valg af suppleant(er) (kan dog ske ved særlig procedure jfr. stk.9 og 10)
7. (Evt.) Valg af revisor. (kan dog ske ved særlig procedure jfr. stk.9 og 10)
8. Eventuelt.

Det er ikke nødvendigt, med af hensyn til traktementet, må du gerne give Allan Bäck besked på alb-sjg@mail.dk eller tlf. 40 52 97 95.

Vil du have indflydelse på DIN DLO-region og samtidig gøre en forskel?

Så stil op til Region Hovedstadens bestyrelse den 24. oktober 2017!

Med venlig hilsen
Svend Erik Christiansen
Regionsformand DLO Region Hovedstaden (Nordsjælland,
København, Frederiksberg, Bornholm m. v.)
Email: sec@post10.tele.dk
Tlf. mobil: 50 30 58 23

Personalejura for arbejdsgiverbestyrelser

Odense 13/9-2017 i Børnecenteret Trekanten (18-21)
Rødegårdsvej 89, 5000 Odense

På kurset gennemgår vi en arbejdsgiverbestyrelses forpligtelse i forhold til især to konkrete arbejdsopgaver:

1. Afskedigelser i forbindelse med økonomi – herunder udarbejdelse af kriterier samt selve udvælgelsesprocessen.
2. Samtaler med lederen, udviklingssamtaler, sygefraværssamtaler og tjenstlige samtaler.

Forplejning: Kaffe/the og kage eller frugt.

Pris: 375,- for medlemmer, 475,- for øvrige

Underviser:
Mette Fabricius

Tilmelding via DLO's hjemmeside www.dlo.dk

DLO inviterer til fyraftensmøder

i samarbejde med konsulent, forfatter og Ressourcedetektiv Hanne Aalling Risager

Find det der virker

Som voksne vil vi det bedste for barnet og vil så gerne skabe de bedste betingelser for dets trivsel og vækst.

Når det ikke lykkes, føler vi os udfordrede, og vi bliver ofte ramt af frustration, vrede eller sorg, og det påvirker vores relation til barnet.

På fyraftensmødet sættes der fokus på den anerkendende og styrkebaserede tilgang, som giver en dybere forståelse for og indsigt i barnets intention bag det, vi kalder en uhensigtsmæssig adfærd og kommunikation.

Der præsenteres konkrete redskaber, hvor der gennem den voksnes forandring og syn på barnet og dets adfærd gives mulighed for at skabe gode relationer og de bedste trivselsvilkår og derved at skabe et fundament for et godt barneliv i samspil med barnet.

En aften hvor der med et strejf af humor sættes fokus på, at finde det der virker og gøre mere af det.

Kom og hør mere på vores fyraftensmøder i;

Århus 12/10 2017

- Stiftens Lounge i FO-byen, Frederiksgade 78 B, Århus

Odense 25/10 2017

- Børnecenteret Trekanten, Rødegårdsvej 89, 5000 Odense

København 16/10 2017

- Børneringen, Høffdingsvej 36, 5 sal (elevators) 2500 Valby

Alle møderne afholdes kl. 17.30-20 og der serveres en sandwich og en sodavand.

Tilmeld dig på DLOs hjemmeside

www.dlo.dk (først til mølle...)

Pris (ex moms) 300,- for medlemmer, 350,- for øvrige.

Se mere om Hanne Aalling Risager i Børns Hverdag nr. 4 s.10, og læs en omtale af hendes bøger i dette blad på side 19-20.

Her skriver DLOs konsulenter om deres arbejde. Vi modtager meget gerne konkrete spørgsmål eller forslag til emner i disse spalter. Skriv til mette@dlo.dk

Mette Fabricius

Hvad vil det sige at være en arbejdsgiverbestyrelse i en daginstitution?

En del selvejende institutioner føler sig lige nu usikre på fremtiden. Nogle kommuner taler om at ville opsigte driftsoverenskomsterne med deres selvejende institutioner for at standardisere aftalerne eller at stille krav til fx størrelsen på institutionerne. Det mærker vi i DLO ved flere henvendelser om, hvordan man bliver en privat institution.

Nogle bestyrelser føler sig ikke klædt på som en egentlig arbejdsgiverbestyrelse. Vi vil derfor opfordre jer til at sende jeres bestyrelser afsted på vores bestyrelseskurser, hvor der ud over en gennemgang af, hvad det vil sige at være i en arbejdsgiver bestyrelse, også vil være mulighed for at stille spørgsmål til, hvordan man forholder sig, hvis man går med tanker om privatisering.

Hvis du er forældre i en kommunal institution, sidder du måske i forældrebestyrelsen. Forældrebestyrelsen er ikke en arbejdsgiverbestyrelse.

Vi afholder bestyrelseskurser løbende – for nyvalgte såvel som gamle medlemmer. Hold øje med vores hjemmeside under "Arrangementsoversigt". Vi har både et basisbestyrelseskursus, samt et kursus i personalejura for arbejdsgiverbestyrelsen. På sidstnævnte går vi i dybden med nogle af de udfordringer, man har som arbejdsgiverbestyrelser i en daginstitution. (Se annonce om aktuelt kursus her i bladet på s. 12) Det er en fordel at tage basis kurset først og jura kurset bagefter – men det er intet krav.

Hvis du er forælder i en privat institution eller en selvejende institution og sidder i en bestyrelse, kan du være en del af en arbejdsgiverbestyrelse.

Hvis jeres institution kun har én bestyrelse, og ikke er ejet af en privatperson, vil bestyrelsen være en arbejdsgiverbestyrelse.

Hvis jeres institution har to bestyrelser, taler man om en institutionsbestyrelse og en forældrebestyrelse. Hvis institutionen er ejet af en eller flere privatpersoner eller en forening, sidder disse i den øverste bestyrelse, kaldet institutionsbestyrelsen. Denne er en arbejdsgiverbestyrelse. Herudover kan der være en bestyrelse bestående af forældre. Her er forældrebestyrelsen ikke en arbejdsgiverbestyrelse.

Selvom man ikke sidder i en arbejdsgiverbestyrelse, men i en forældrebestyrelse, kan man også være i tvivl om, hvilken kompetence man har. Dels i forhold til lederens kompetence, dels i forhold til institutionsbestyrelsen/ejeren eller kommunen. DLO afholder basisbestyrelseskurser for forældrebestyrelser. Kontakt mette@dlo.dk, så arrangerer vi et kursus når og hvor det passer jer bedst.

Flere og flere kommuner bestiller vores kurser for både forældrebestyrelser og arbejdsgiverbestyrelser. Hvis jeres kommune ønsker dette kan de kontakte os på dlo@dlo.dk.

DLO har udgivet to håndbøger for bestyrelser, se disse på www.dlo.dk/varebestilling

Opslå job på dlo.dk
Indryk din jobannonce på www.dlo.dk

Det giver god mening at kende HC. And

HC And er et populært interaktivt læringsredskab til børn i et sprog, som børn forstår - om undersøgelser, behandlinger, diagnoser og indlæggelse på et hospital.

AF METTE SORANG KJÆR (BØRNEVELFÆRDSKOORDINATOR, SOCIALPÆDAGOG; PÆDAGOG) OG ANE BJERG RASMUSSEN (JOURNALIST)

Patientinformationen er udviklet som små animerede tegnefilm, der afspejler virkeligheden i børnehøjde og appellerer til børnene gennem leg med computeren/tablets.

"HC And er udviklet til børn i alderen 3-7 år. Børn i denne alder erkender og lærer gennem konkrete handlinger og billeder. Derfor kan begreber fra hospitalet være svære at forstå, fordi de er abstrakte og ukendte. HC And gør hospitalets virkelighed konkret og visuel, og er dermed med til at forberede børnene og mindske utrygheden inden en behandling eller undersøgelse", forklarer socialpædagog Mette Sorang Kjær. Som børnevelfærdskoordinator på H.C. Andersen Børnehospital, Odense Universitetshospital (OUH), hvor HC And er født i et tæt samarbejde med relevante tværfaglige samarbejdspartnere, er hun en af hovedkræfterne bag den animerede and og hans venner.

Også de voksne omkring børnene kan lære noget af at kigge med, fortæller Mette Sorang Kjær:

"Der sker hele tiden nyt inden for hospitalsverdenen. Tingene foregår ikke længere, som dengang vi var børn. Hvis man vil have den nyeste viden om, hvordan undersøgelser og behandling foregår i dag, og hvordan man kan formidle det til børn, kan det være en god idé at kigge med i HC And's univers" siger hun.

En mor, der har benyttet materialet til sine børn på fem og syv år, siger:

"Jeg synes, at det er et utroligt godt redskab. Jeg brugte det for nyligt, da min datter skulle MR-skannes. Jeg er selv læge og havde forsøgt at forklare hende, hvad der skulle ske, men hun blev ved med at stille spørgsmål. Med HC And blev forløbet visualiseret for hende. Det gjorde hendes forståelse af undersøgelsen meget bedre, og gjorde, at skanningen blev en rolig og tryk oplevelse, fordi hun var helt med på, hvad der skulle ske. Min yngste på fem kiggede egentlig bare med, men han blev ret betaget af det, og gik videre på opdagelse i HC And universet".

Undersøgelser og diagnoser

HC And og hans venner fortæller børnene om forskellige undersøgelser og behandlinger på hospitalet som f.eks. røntgenunder-

søgelse og skanning, bedøvelse, blodprøve, gips og drop. Der er afsnit om konkrete diagnoser som høretab, type 1 diabetes, astma, allergi, nyresygdom og kræft.

På OUH's røntgenafdeling har man valgt at anvende HC And's historie om MR-skanning på en tablet sammen med børnene forud for MR-skanninger til børn i målgruppen – dette betyder, at barnet og forældre har et helt andet grundlag for at samarbejde, og at børn, der tidligere har været i narkose til MR undersøgelsen, nu kan blive undersøgt uden narkose.

Der er også et afsnit om børn som pårørende i afsnittet "Når mor eller far har kræft". Et lille tværsnitsstudie dokumenterer, at HC And afmystificerer kræft og kræftbehandling og fremmer dialog mellem forældre og barn.

Hvis man vælger at gå ind ad "Den røde dør" i HC And-universet, får man adgang til at se ind i dagligdagen på et børnehospital, når man er indlagt. Her kan børnene se, hvordan der ser ud på en børneafdeling og på samme tid blive klogere på begreber som stuegang, hygiejne og legerum og blandt andet høre om, hvad de skal have med, hvilken seng, de skal sove i, hvordan frikadellerne bliver lavet, og hvad man kan lave, når man er indlagt på hospitalet.

Lær om kroppens anatomi

I HC And's univers er der også en del, der handler om, hvordan den raske krop fungerer. Her er det en stamcelle, der formidler, og her kan man blandt andet lære om sanserne, stamceller, nerver, muskler, knogler, kredsløbet, fordøjelsen, bakterier og virus. Og man kan vælge, om kroppen, man lærer om, skal være pige eller dreng.

I afsnittet om kroppen kan børnene blandt andet få svar på nogle af disse spørgsmål:

- Hvorfor skal man sove, spise, lege og motionere?
- Hvad sker der på madens rejse gennem kroppen?
- Hvordan skal man vaske sine hænder?
- Hvorfor prutter man?

I dialog med HC And

De små tegnefilm i HC And er opdelt i scener, som har forskellig længde. På den måde kan børnene selv, eller sammen med forældre eller personale, klikke sig rundt i de forskellige emner og få informationerne i den rækkefølge, tempi og mængde, som passer til det enkelte barn og dets forløb med undersøgelser og behandling. Børnene kan gå på opdagelse og finde skjulte knapper med lyde, uddybende forklaringer eller overraskelser i de fleste scener. HC And historierne indeholder også velkendte spilelementer, f.eks. quiz'er, hvor børnene kan teste deres nye viden, huske-

og vendespil, drag and drop samt puslespil med scener og figurer fra HC And's univers.

Nogle af historierne afsluttes med spørgsmål (som er speaket) og kan være en hjælp til at vende situationen til en dialog og sikre, at emnerne er forstået. Børnene kan måske endda fortælle, hvad der skal ske i en undersøgelse. Der kan også printes tegninger ud, som børnene kan farvelægge.

Bag om HC And

HC And er udviklet af projektgruppen 10:30 Visuel Kommunikation i tværfagligt samarbejde med personale på de relevante afdelinger på OUH, og er finansieret af fondsmidler, private donationer og OUH. Det er gratis for alle at benytte og linke til materialet.

Indholdet bliver løbende udbygget og holdt ajour, så det altid lever op til de gældende retningslinjer og procedurer på et hospital. HC And bliver speaket af Peter og Maja Sode Bach-Lauritsen og Hr Stamcelle af Thomas Sode.

Via Børneulykkesfondens hjemmeside <http://børneulykkesfonden.dk/laeringsmaterialer/hc-and> kan børnehaver og andre institutioner rekvirere en HC And-pakke med plakater og postkort.

I kan besøge HC And og hans venner på hjemmesiden hcan.dk eller hente nogle af historierne som app, hvis I vil se dem på tablets.

CONDOR

Firlingeklapvognen med servo

**vuggestuernes yndlingsvogn,
når de skal på tur...**

SOLHØJ

Tlf. 20 16 59 45

Mail: solhoi@mail.dk - www.solhøj-barnevogne.dk

Hvad er en daginstitution?

Skønssomme tanker om en daginstitution og det gode børneliv.

AF SØS BAYER CAND.MAG ET PH.D – EKSTERN LEKTOR PÅ DPU OG RUC. TIDLIGERE REKTOR FOR ET PÆDAGOGSEMINARIUM
(DEN GANG DE VAR TIL OG LÅ REGIONALT...)

En daginstitution er udover at være et sted, hvor børn samles i hverdagen, en del af samfundets almindelige kulturelle og sociale reproduktionssystem. Det sidste kan der skrives meget om, men det står dog klart, at daginstitutionerne fuldt og helt lever op til både de ofte skjulte fordringer og de mere udtalte krav, der stilles fra samfundets side – også uden læreplaner. Daginstitutionerne gør det de skal gøre – og de gør det godt.

En daginstitution er et sted, hvor nogle voksne, der ikke er børnenes forældre, passer på børn, mens deres forældre af forskellige grunde ikke gør det eller ikke kan. Daginstitutionen tjener på den måde en uhyre samfundsmæssig nyttig funktion. Derfor er der også lagt mange bestemmelser ned over den. Disse bestemmelser kan imidlertid ikke forhindre, at der også opbygges og udfoldes mange mere idealistiske forestillinger om, hvad en daginstitution er – og hvad den skal gøre.

En daginstitution er et sted, der er sanseligt og konkret for børnene. Det er oftest et hus, med mange rum i, der ofte ikke er lige så spændende, som de kunne være, med møbler, der følger børnenes størrelse, med kasser af legetøj, der følger børnenes alder og niveau. Det sanselige og konkrete kunne udfoldes uden psykologiens spændetrøje, med mulighed for at her kan livet leves, sanses, opleves, erkendes, erfares – og desværre også ind i mellem forhindres.

Smilende gale

En daginstitution er beboet af "smilende gale", en lang række voksne, der stort set ikke får løn for og prestige af at være der, men som ser det som deres opgave at medvirke i den dannelse, børnene selv – og på opfordring – foranstalter. Og så af en uendelig mængde børn, der tilsyneladende oftest kan lide disse voksne og som kan lide at være der, men som i høj grad udfolder livet sammen med de andre børn, der er deres venner og som på den måde giver liv til daginstitutionerne.

En daginstitution ligner virkeligheden – og er meget andet og meget mere end det, der konkret kan ses. Den ligner virkeligheden, fordi den er beboet af en samling mennesker, børn og voksne, der sammen udfolder det, der er meningen: at passe på og værne om hinanden, at drage omsorg for hinanden og at udfordre og invitere hinanden til forskellige, oftest meningsfulde og sjove ting.

En daginstitution er et sted, der kan være mange steder. Geografi og placering er ikke afgørende, husets rum og stand i mindre grad, men det er et sted, der lever i kraft af dets mentalitet, dets måde at fange børnene på og give dem den tryghed og det rum, der muliggør at de kan komme til at udfolde sig: mentalt, psykisk, fysisk og intellektuelt.

Hvilken læring står centralt?

En daginstitution er et sted, hvor læring står centralt. Den læring, der kommer af at leve livet og indgå i en social struktur, der udfordrer og forstyrrer. Den læring, der ikke følger en lineær logik og som ikke bryder ud i undervisning. Den læring, der baseres på det praktiske fællesskabs logik og som giver rum for eget tempo, egen lyst og engagement. Den læring, der lærer børnene det, de ønsker at lære. Og hvor børnene knapt nok ved, at de lærer noget.

En daginstitution er et sted, hvor dannelse kan udfoldes. En daginstitution er ikke en uddannelsesinstitution, men en dannelsesinstitution, hvor man kan lære noget, man ikke nødvendigvis skal bruge til noget, og hvor man kan lære noget andet og noget ved siden af. Hvor færdigheder nok er betydningsfulde, men hvor tankerne og retten til at tænke selvstændigt er vigtige. Hvor men netop ikke uddannes og gøres færdige, men hvor lysten og interessen gøres til noget fortsat og hvor tankerne fortsætter med at have blivende værdi. Og hvor der fokuseres på selvstændighed, myndighed, kritiskhed og værdighed.

En daginstitution er demokratiets vugge. Ikke demokrati i tradi-

tionel og formel forstand. Men demokrati som en mentalitetsform, som respekt og værdighed, og hvor retten til at tale med egen stemme er til stede. Hvor alle er lige, fordi de er forskellige, og hvor køn, alder og modenhed ikke er afgørende. Hvor diskussion og debat om ting, der anses for vigtige, hele tiden er tilstede, og hvor regler er til for at blive lavet om.

Og hvor uenighed ikke anses for skræmmende: "Demokrati er en skikkelig måde at være uenige på".

En daginstitution er en relationshistorie. Et sted, hvor man kan knytte sig til andre mennesker, børn som voksne og blive set, forstået og "læst" - som den man er og som den man har intention om at blive. Hvor blivende relationer og venskaber dannes. Og hvor disse relationer til voksne og venskaber med andre børn ikke brat bliver revet over, fordi nogle andre eller bureaukratiet vil det. Det menneskelige fællesskabs logik er relationer og alle har brug for dem - voksne såvel som børn. Børn i særdeleshed til andre voksne end deres forældre og til andre børn.

En daginstitution er et stykke natur. Mest af alt er den nu et stykke kultur, men muligheden for at have den "friske luft" til rådighed hele dagen og bokse med naturens fænomener når man vil er vigtigt. At kunne udfolde sig, tumle, lege og studere naturen i detaljen og som noget omgivende udendørs hele dagen i gennem, sammen med andre børn og med de voksne er betydningsfuldt.

En daginstitution er et sted, hvor der leges. Legen rummer mange muligheder for fordybelse, for at man kan blive til noget andet, end man er i virkeligheden, for at glemme tiden, for at kunne overskride manglende eller endnu ikke opbyggede kompetencer, for at mødes, færdes, udfordres, skændes - og forholde sig til virkeligheden. Legen er imidlertid noget, man går til, når man vil, det er en selvstændig handling. Leg varer så længe, den varer, og kan ikke sættes på en tidsmæssig formel og legens mening er legen - at legen skal fortsætte.

En daginstitution kunne være et sted, hvor børn samles sammen med en gruppe voksne om at gøre noget, der er sjovt og meningsfuldt. En daginstitution kunne være et sted, hvor hverdagen udgør rammen og ikke er skræmmende. En daginstitution kunne være et hus, der rummer mange, spændende og anderledes rum, hvor man kan være sammen og alene. En daginstitution kunne være noget der er - og som ikke stopper ved en vis alder. Et sted hvor man kan være, når man ikke er sammen med sin familie, og som ikke indeholder aldersmæssige rammer, et sted hvor man møder mange ældre børn og mange forskellige voksne. En daginstitution kunne være et sted, hvor der er voksne nok, og hvor der ikke er så mange børn, at man ikke kan lære dem at kende. En daginstitution kunne være et sted, hvor livet leves og erfares, og hvor leg, dannelse, læring, relationer, venskaber og demokrati står helt centralt.

MINIARENA 11635
PRIS: 119.495,-
TILBUDSPRIS:
83.650,-

MASTODONT 19584
PRIS: 192.595,-
TILBUDSPRIS:
134.505,-

LARS LAJ®
MER LEG FOR PENGENE

KLATREPYRAMIDE 11346
PRIS: 66.145,-
TILBUDSPRIS:
46.305,-

ANNA'S LEGEHUS 13150
PRIS: 28.895,-
TILBUDSPRIS:
20.495,-

KLATREKIOSKEN NATUR 10148
PRIS: 45.195,-
TILBUDSPRIS:
31.795,-

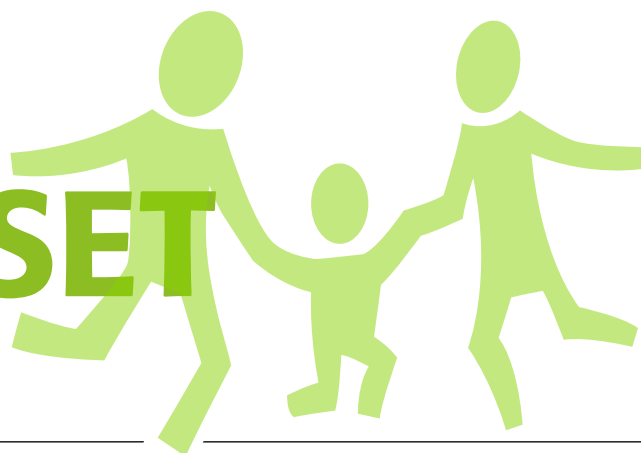
PICNIC BÆNKEBORD 14144
PRIS: 5.595,-
TILBUDSPRIS:
1 stk. - 3.945,-
3 stk. - 10.000,-

TRIPLE GYNGE 11185
PRIS: 19.275,-
TILBUDSPRIS:
13.495,-

FARVEBLYANTER 13230
PRIS: 62.095,-
TILBUDSPRIS:
43.495,-

Lars Laj A/S • Kildebrøndevej 48 • 2670 Greve DK
tel. (+45) 32821033 • fax (+45) 32821066
www.larslaj.dk • larslaj@larslaj.dk
Alle priser er ex. moms, og ex. montage/levering

BØRNEHUSET er familiernes hus

AF KIRSTEN BIRK OLSEN, INDEHAVER AF FØLGESKABET

Børnehuset ville gerne have forældrene tættere på. På en kvalificeret og faglig stærk måde. Hvor forældrene er med til at styrke et stærkt læringsmiljø omkring alle børn. Efter trekvart års fokuseret arbejde med at involvere forældrene var der skabt tydelige resultater. Forældrene følte sig i højere grad inviteret ind i fællesskabet, tog i højere grad ansvar for trivslen i børnegruppen og støttede i højere grad børnene i deres relationer med hinanden.

Sammen med Følgeskabet igangsatte Edel Liisbergs Børnehus i Københavns nordvest-kvarter sidste sommer et projekt, der skulle involvere forældrene mere i børnenes hverdag. Fagligheden skulle gøres tydeligere, forældrene skulle i højere grad inviteres indenfor og samarbejdet skulle finde nye former.

Alle forældre skal kunne være med

Det var vigtigt fra start af, at en øget grad af forældreinvolvering skulle kunne matche alle forældrene. Forældre er forskellige og ønsker forskellige grader af deltagelse. Og

understøtte relationerne, inklusionen mellem børnene, nysgerrigheden på hinanden og vise børnene hvordan man er sammen - ved at interessere sig for hinanden, lytte til hinanden, se hinanden og ville hinanden.

Fakta:

Følgeskabet er en socialøkonomiske virksomhed, som arbejder med forældredeltagelse i daginstitutioner. Arbejdet retter sig mod at se mulighederne i samarbejdet og få aktiveret det engagement i forældregruppen, der kan understøtte alle børns trivsel, læring og udvikling. Følgeskabet arbejder både med forældrebestyrelsen, ledelsen, personalegruppen og forældrene. Læs mere på www.folgeskabet.dk

Projektet er støttet af BUPL og har kørt fra juni 2016 – april 2017. Følgeskabet har designet projektet og understøttet med konsulentbistand. Læs hele projektrapporten på www.folgeskabet.dk/wp-content/uploads/2017/07/Rapport-Familiehus.pdf.

Tydelig faglighed og værdigrundlag

I de erfaringer, Følgeskabet har gjort sig med forældreinvolvering, er forældrenes engagement ofte blevet begrænset af, at de ikke rigtig vidste, hvordan de skulle engagere sig. Og for ikke at risikere at lave unødvendig støj har de indrettet sig efter en hverdag med begrænset involvering, selvom de havde lyst til mere. Designet i projektet var derfor at skabe tydelighed og gennemsigtighed i arbejdet. Det var baseret på to grundsten; børnehusets værdigrundlag og den pædagogiske faglighed. De to grundsten skulle sikre:

- At forældrene vidste at der var opbakning til, at de udviste interesse for hinanden og hinandens børn og blive motiveret og understøttet i at tage kontakt til hinanden, blev opfordret til at spørge og påskønnet i deres tilstedeværelse med eget barn og de andre børn

- At forældre ikke kun fik øje på dagens aktivitet, men også på de pædagogiske intentioner, der lå bag aktiviteten. Så dialogen og engagementet ikke kun blev baseret på praktik og pasningen, men også på barnets udvikling og forældrenes forståelse af, hvordan de kunne understøtte og skabe godt samspil omkring et bestemt tema eller en konkret hverdagshændelse. Den tavse faglige viden skulle aktiveres og udbredes.

Personalet går forrest og sætter rammen

Projektet var designet således at, persona-

det måtte under ingen omstændigheder komme til at handle om, hvilke forældre der kunne involvere sig mest. Projektet tog derfor afsæt i, at involveringen skulle foregå i den tid, forældrene i forvejen er i daginstitutionen, når der afleveres og hentes. I gennemsnit ca. 2,5 time hver uge. Og i det tidsrum er der masser af muligheder for at

let til en start fik mulighed for at fordybe sig i institutionens værdigrundlag og i hinandens faglighed omkring udvalgte aktiviteter – f.eks. aflevering, spisesituationen, samlingen. De fik sammen mulighed for at drøfte og fagligt begrunde de udvalgte aktiviteter og var dermed godt klædt på til at kunne viderebringe de faglige overvejelser og intentioner i kommunikationen med forældrene. Dette fælles afsæt gav dem en tryghed og samtidig også et mod til at ville mere, end hvad de ellers plejede. Det var vigtigt, at det var personalet, der satte rammen for samarbejdet – dels for at sikre, at fagligheden blev styrket og ikke udvandet, når forældrene kommer tættere på. Dels fordi det sikrer forældrene lige muligheder for deltagelse.

Fra tilfredshedsmåling til samarbejdsundersøgelse

For at personalet kan lave en god rammesætning for arbejdet med forældrene, kræver de også, at de ved, hvad forældrenes oplevelse er. Det er i høj grad noget, der sker i det daglige arbejde, men blev i projektet også understøttet af en samarbejdsundersøgelse. Undersøgelsen skulle afdække, hvordan henholdsvis forældre og personale opfattede og involverede sig i samarbejdet med hinanden. Det var centralt, at forældrene ikke skulle spørges til deres tilfredshed med børnehuset, da udgangspunktet for hele projektet var, at forældrene er medskabende af børnenes læringsmiljø. Når præmissen er således, kan man ikke objektivt vurdere kvaliteten af arbejdet, uden også at skulle tage stilling til sin egen medvirkende rolle. Derfor en samarbejdsundersøgelse.

Familiehuset er kommet for at blive

Familiehuset er etableret. Men der er fortsat meget at gøre for at fastholde og udvikle huset, bl.a. fordi der løbende kommer nye forældre til, som skal introduceres til, hvad det er for et fællesskab, de er blevet en del af, og hvad det er man vil med hinanden. Og som lederen af børnehuset Mette Bartholin udtaler: "Jeg kan slet ikke se at det (projektet) skal slippes igen. Det tager lang tid inden det bliver en helt naturlig del af hverdagen. Men vi bevæger os stille og roligt i den retning".

Kom med i maskinrummet,

når Hanne Risager arbejder med børn, forældre og familier

Som lovet i sidste nummer af BØRNS Hverdag bringer vi her anmeldelser af DLOs nye samarbejdspartner Hanne Risagers to bøger. *Fra Fejlfinder til Ressourcedetektiv... når anerkendelse kommer fra hjertet* og *Når børn blomstrer ... om at mestre livet*

Bøgerne bygger på Hanne Risagers egen praksis, hvor anerkendelse, ligeværdighed og et stærkt ressourcensyn på barnet er den bærende kraft i hele hendes tilgang og tænkning om børn og menneskers udvikling i det hele taget.

De fleste fagpersoner har nok læst en del bøger om anerkendelse, der ender med en teoretisk og måske knap så anvendelig gennemgang af et i praksis meget komplekst begreb. Her adskiller Hanne Risagers åbne og ærlige fortællestil sig. Hun skriver i en stil, hvor forfatterens egen stemme og åbenlyse kærlighed til og ikke mindst respekt for det ansvar, der ligger i at arbejde med menneskers udvikling, skinner igennem. Kan man lide den stil, så får man her to bøger, der giver mulighed for at blive klogere på, hvordan den anerkendende og ressource- og styrkebaserede tilgang kan åbne op for konfliktfyldte og svære situationer.

Det betyder ikke, at Hanne Risager er

Titel: Fra Fejlfinder til Ressourcedetektiv ... når anerkendelse kommer fra hjertet

Forfatter: Hanne Aalling Risager

Forlag: P-huset

Omfang: 148 sider

Pris: 249,-

blind for kompleksiteten. At anerkendelsen ikke altid er den tilgang, der ligger lige til, at der kan være barrierer for anerkendelsen, som fx når vi føler os utilstrækkelige, er pressede, stressede eller nervøse og ►

Titel: Når børn blomstrer ...
om at mestre livet

Forfatter: Hanne Aalling Risager

Forlag: P-huset

Omfang: 164 sider

Pris: 279,-

angstfyldte, og alle de gamle og nedgroede reaktionsmønstre dukker op.

”Anerkendelse er en livslang personlig udvikling og læring, en meget lang rejse, hvor der er så uendelig meget at lære, og hvor tingene ikke bare kommer over en nat.”

HUSK:

DLO afholder fyraftensmøder med Hanne Risager

- **Århus** d. 12. oktober 2017 kl. 17:30 - 20:00 Stiften Lounge i FO-byen, Frederiksgade 78 B, Århus
- **Odense** d. 25. oktober 2017 kl. 17:30 - 20:00 i Børnecenteret Trekanten, Rødegårdsvej 89, 5000 Odense
- **København** d. 16. november 2017 kl. 17:30 - 20:00 i Børneringen, Høffdingsvej 36, 5 sal (elevator) 2500 Valby

Men hun insisterer på, at vi arbejder med os selv og hele tiden reflekterer over hvordan vi selv kan være med til at ændre samværet via vores tilgang til og kommunikation med barnet.

Det handler blandt andet om at finde roen i sig selv, bruge og lytte til sin egen indre stemme eller intuition, som fortæller, hvad man skal gøre. I stedet for at blive ved med at gøre det, man plejer, selv om det ikke virker.

Hanne Risagers bøger er autentiske på grund af hendes meget insisterende måde at blive ved med at fremhæve børn som ligeværdige, børn som født med de nødvendige ressourcer, børn som kompetente i forhold til at finde løsninger, børn som medfødte med en indre kraft, der med den rette hjælp kan få dem til at blomstre og mestre livet. Samtidig påpeger hun, at grobunden for forandring ligger hos os voksne og vores forholdemåde.

Alt sammen underbygget af praksiseksempler på rammende samtaler med børn, hvor der er blevet åbnet op, og hvor processen går fra den voksne som fejlfinder til det, hun kalder ressource-detektiven. Det handler blandt andet om at finde bag om intentionen, se barnets handlemotiver og ressourcer og til sidst sammen med barnet at finde de udviklingsmuligheder, der ligger gemt i enhver konflikt eller uhensigtsmæssig adfærd. Det sker gennem oprigtig interesse og lyst til at forstå den anden, gennem undrende og opklarende spørgsmål.

Man kommer i bøgerne med ind i Hanne Risagers eget personlige og professionelle ”maskinrum”, når hun arbejder med børn, forældre, pædagoger og familier. Hun sætter ord på det, hun gør og beskriver sine indtryk og tanker på en levende og inspirerende måde. Fx hvordan hun reflekterer og stiller børnene de spørgsmål, der åbner op, så de får mulighed for at beskrive, hvad de føler, mener, tænker og oplever. Altid med det udgangspunkt, at svar og løsninger findes i barnet selv, hvis

det får den rette vejledning. Kendte problemstillinger udfoldes. F.eks. personalegruppen, der har set sig blind på den voldsomme dreng, der slår og bestemmer over de andre; moderen, der føler sig magtesløs fordi hendes barn bliver mobbet; barnet i sorg eller pigen, der hele tiden fjoller og får skæld.

Bøgerne kan både læses selvstændigt og i sammenhæng. De er begge fyldt med kærlige og vidende fortællinger, der konkretiserer den anerkende og styrkebase-rede tilgang. Med løbende ophold med tips og tænkebokse skaber bøgerne et godt grundlag for refleksion over egen tænkning, tilgang og praksis.

Hanne Aalling Risager er supervisor, underviser, pædagog, forfatter, foredragsholder. Som grundlægger af konsulentvirksomheden P-huset beskæftiger hun sig med kommunikation, bedre forståelse mellem mennesker og udvikling af menneskelige ressourcer og styrker, der får mennesker til at gro. Hun arbejder med børn, forældre, personalegrupper og ledere.

Fundamentet er anerkendelse med afsæt i positiv psykologi, styrkebaseret tilgang samt empowerment.

I DLO glæder vi os allerede til at høre mere om Hanne Risagers tænkning og praksis på fyraftensmøderne til efteråret.

Susanne Boëtius

Mental sundhed

I de senere år er der registreret flere og flere børn og unge, som mistrives og er deprimerede og stressede. De føler sig ensomme og får triste tanker. De lever ikke et sundt liv. Når vi taler om sundhed, er der især fokus på, hvad vi spiser, og hvor meget vi bevæger os. Men der er også kommet fokus på, at vores mentale sundhed har en betydning. Ifølge WHO og Sundhedsstyrelsen er mental sundhed en tilstand af trivsel, hvor man kan udvikle og udfolde sine evner, håndtere belastninger, indgå i positive sociale relationer og bidrage til fællesskabet.

Mental sundhed har to dimensioner:

Oplevelsesdimensionen

- at leve livet, at opleve man har det godt
- at være positiv overfor livet
- at kunne se en sammenhæng mellem det, som foregår
- at kunne forstå det, som sker omkring en.

Funktionsdimensionen

- at klare livet
- at opleve, at man kan klare daglige gøremål og indgå i sociale sammenhænge
- at kunne håndtere de udfordringer, som man møder i sin hverdag.

Mental sundhed er noget af det, som gør livet værd at leve. Det giver livslyst. Mennesket trives, når det føler sig velkomment og værdsat. Når det bliver set og rummet.

Det er sjovt at være i institutionen, hvis der er en god stemning, en positiv atmosfære og en verden af udfordringer og muligheder. Hvis muligheder for aktivitet opleves meningsfuldt, og udfordringerne er til at forstå og overkomme, så bliver det også sjovt at være en del af fællesskabet.

Det kan have en smittende effekt, hvis barnet mærker, at de mennesker, som omgiver det, tror på at det kan noget. Barnet begynder også selv at tro på, at det kan noget. Barnet får selvværd og selvtillid. For eksempel et lille barn, som ikke tør gå op af trappen til puslebordet, men som i eget tempo lærer at gå op af trappen, når en voksen rækker barnet en hjælpende hånd og osrer af, at det nok skal lykkes.

Det kan være befordrende for alle, uanset alder, at være omgivet af mennesker, der tror på én og viser tillid. Ikke fordi de giver én ret, men fordi de lytter og gider give én et mod- og/eller medspil. Den mentale sundhed opstår, når man føler, at man slår til, at man kan noget. Man kan ikke alt, men noget som kan bruges. Vi er gode til at sætte fokus på det, vi ikke kan, og knap så gode til at få øje på, det vi kan. Når vi har travlt, kan vi glemme at lægge mærke til de små forandringer og den udvikling, som sker.

Hvordan fremmer vi barnets selvværd?

Jeg bliver ofte kontaktet af forældre, som fortæller, at deres barn har et lavt selv-

værd. I den sammenhæng taler vi sammen om, hvordan familiens samvær er. Hvordan de bidrager til, at barnet udvikler et positivt selvværd. Vi kommer ind på, hvordan de møder barnet, og hvordan det er at være barn i familien? Hvilken interesse viser forældrene overfor barnets verden og færdene? Venner og interesser?

Forældrene giver tit udtryk for, at de ikke gør nok, fordi de har for travlt. Det er svært at gøre noget ved tiden, men måden at være sammen på kan gøre en forskel.

Barnets evne til at indgå i sociale relationer udvikles der, hvor barnet har mulighed for at deltage i fællesskaber. I institutioner, skole, fritidsinteresse, sport etc. På denne årstid er der mange børn og unge, som starter i nye forløb, hvor de skal indgå i nye fællesskaber. Der er mange kommuner, som sætter fokus på at styrke den mentale sundhed hos borgerne, især blandt børn og unge. Hvis det lykkes, vil der forhåbentlig være færre børn, som vil føle sig ensomme og mistrives. Sund kost og motion er vigtige faktorer men den mentale sundhed er måske vigtigst af dem alle.

Portræt af en leder

Navn: Mette Mechlaoui

Hvor og hvornår er du uddannet?

Jydsk Pædagog-Seminarium, Århus 1984

Hvor er du leder henne?

Den integrerede institution Barndommens Land, Ydre Nørrebro

Hvad er det særlige ved din institution?

Institutionen er 6 år gammel. Den ligger på kanten af ydre Østerbro og ydre Nørrebro. Brugergruppen repræsenterer både veluddannede, højt lønnede eller studerende og socio-økonomisk meget udsatte familier. Mange af disse har en etnisk minoritetsbaggrund.

Hvilke erfaringer har gjort dig til den leder du er i dag?

Jeg har arbejdet i branchen i 41 år fra stort set alle vinkler: medhjælper, studerende, pædagog, støttepædagog, seminarielærer, praktikvejleder, udviklingskonsulent og leder. Erfaringerne fra de forskellige områder af faget har jeg brugt til at perspektivere den aktuelle position, jeg befandt mig i. Jeg har også altid brugt menneskelige erfaringer fra mit privatliv i tilgangen til mit arbejde.

Hvilke tre værdier finder du vigtigst i forhold til dit lederskab?

Engagement, ordentlighed, høj faglighed.

Hvad er en god arbejdsdag for dig - nævn evt. sidst du havde en rigtig god oplevelse fra dit liv som leder?

Når jeg oplever, at børnene er i flow på grund af den tilgang, personalet har til dem, og når personalet formår at tilpasse rutinerne til børnenes behov. Når denne tilstand indfinder sig, har jeg tid til at være mere nærværende i forhold til den praksis, jeg er leder for. Jeg har mine bedste arbejdsdage, når der på baggrund af mine faglige oplæg opstår interessante og innovative dialoger, som løfter personalet op over den daglige praksis, så der opstår mening og sammenhæng på et andet niveau.

Hvad syntes du er den største udfordring i forhold til at være leder?

Og hvordan forholder du dig til den? Min største udfordring er helt klart at have tålmodighed, at kunne vente på at tiltag og innovation bundfælder sig for derefter at begynde at leve som et naturligt element i den daglige praksis. Jeg øver mig i at italesætte de fremskridt og forandringer, jeg ser, og at være meget anerkendende i for-

hold til de udfordringer, hver enkelt af mine medarbejdere står med, hver gang der sker ændringer i praksis.

Hvad gør du som leder for pleje og fastholdelse af dine medarbejdere?

Jeg sørger for at være i en konstant dialog med alle medarbejderne ud fra de roller og positioner, de hver især befinder sig i. Jeg taler forskelligheder op, og jeg fremhæver de positive tiltag, hver enkelt medarbejder sætter i gang og lykkes med.

Jeg trækker hele tiden linjer til det værdigrundlag, personalet selv har været med til at udarbejde og kobler deres ideer, frustrationer, begejstring og engagement til både værdigrundlaget og teori. Ved at sætte tingene i perspektiv og skabe sammenhæng oplever jeg, at personalet finder mening, som rækker ud over dem selv. Jeg lader hver enkelt få ansvar for de områder, de brænder for og jeg er opmærksom på at kompetenceudvikle både individuelt og som samlet personalegruppe.

Tip til Leder-portræt

Kender du en leder, som Børns Hverdag bør portrættere – så send en mail til Sanni Maria Korsgaard, sannimar@yahoo.dk

Ændret levering af BØRNS hverdag * Ændret levering af BØRNS hverdag * Ændret levering af BØRNS hverdag

Fremover vil DLOs medlemsinstitutioner og organisationer modtage 8 eksemplarer af BØRNS hverdag, som kan distribueres til eller afhentes af institutionen eller organisationens bestyrelsesmedlemmer.

Ændringen sker for at mindske det administrative arbejde for både DLO medlemmer og DLO sekretariatet med at opdatere postadresser, hver gang der er nyvalg til bestyrelsen. De kræfter kan bruges bedre på kerneopgaven.

Fremover skal du som DLO medlem derfor kun huske at holde DLO sekretariatet opdateret med postadresse og mailadresse til institutionen og en mailadresse til bestyrelsesformanden. BØRNS hverdag udsendes fremover også elektronisk.

BØRNS hverdag udgives af:

Daginstitutionernes Lands-Organisation

Høfdingsvej 34, 2500 Valby
Tlf. 7027 5520, fax 7027 5521
E-mail: dlo@dlo.dk
Hjemmeside: www.dlo.dk

Redaktion:

Redaktør: Bjarne W. Andresen

Pædagogisk og børnekulturel redaktør:

Sanni Maria Pedersen Korsgaard

Ansvarshavende redaktør:

Landsformand Peter Grevsen

Grafisk produktion:

Jørn Thomsen Elbo A/S

Annoncer:

Jørn Thomsen Elbo A/S

Vendemus ApS

Tlf 7222 7080

Mail: kontakt@vendemus.dk

Forsidefoto:

Sanni Maria P. Korsgaard

Abonnement:

BØRNS Hverdag udkommer 8 gange i 2017.

Enkeltabonnement kr. 416,90,- inkl. moms.
(enkeltpersoner kan blive gr. 3-medlem af
DLO for kr. 335,55 inkl. moms)
Institutionsabonnement kr. 2.002,25 inkl. moms.

DANSKE MEDIER

Artikler i **BØRNSHVERDAG** afspejler ikke
nødvendigtvis DLOs holdning.

Tilmeldt

ISSN 0908-1682

Næste numre:

Nr. 6/2017 udkommer 22. september,
deadline 25. august 2017.

Nr. 7/2017 udkommer 25. oktober,
deadline 1. oktober 2017

DAGINSTITUTIONERNES LANDS-ORGANISATION (DLO) ER:

Interesseorganisation

- For at fremme de bedste vilkår for børn
- For daginstitutionernes vilkår
- For at varetage medlemsinstitutionernes interesser i enhver henseende.

Konsulenthjælp

- Fortolkning
- Problemløsning
- Forhandling
- Kurser

Forlagsvirksomhed

- Håndbøger
- Foldere
- Mødestatistikker, kartotekskort m.m.

Medarbejdere:

Sekretariatsleder: Tanja Krabbe
Konsulent: Mette Fabricius
Studentermidhjælper: Signe Kliving
Varesalg: Rosendahl's Schultz Distribution
Bogholderi: Landsorganisationen LDD
Freelancekonsulenter: Thinne Nielsen, Karsten Egeager, Kirsten Schou,
Christine Gouchault og Sanni Maria Korsgaard Pedersen

Formandsskab: Landsformand Peter Grevsen

1. Næstformand: Erik Paustian
2. Næstformand: Joan Lundfort

DLOS REGIONER

DLOs politiske (frivillige) organisation er opdelt i 5 regioner.

Kontaktpersonerne er:

Hovedstadsregionen
Svend Erik Christiansen
Tlf.: 5030 5823
Mail: sec@post10.tele.dk

Region Midtjylland
Kasper Tikjøb Andersen
Tlf.: 29847622
Mail: kasper@galtenbornehave.dk

Region Sjælland
Joan Lundfort
Tlf. 55 44 40 31
Mail: joan@lundfort.dk

Region Nordjylland
Ann Breum
Tlf. 981 20849
E-mail: abc-fb@aalborg.dk

Region Syd-Danmark
Eva Djurhuus
Tlf. 23 32 51 44
Mail: evd@esbjergkommune.dk

ORGANISATIONER DER ER MEDLEM AF DLO:

Følgende paraplyorganisationer er som organisationer en aktiv del af DLO.
Organisationerne udgør "organisationsudvalget" i DLO. Organisationsudvalget vælger 3 repræsentanter til
DLOs bestyrelse, hvor der også sidder 3 repræsentanter fra DLOs regioner samt DLOs landsformand.

 Børneringen,
www.borneringen.dk

 **Deutscher Schul- und Sprachverein
für Nordschleswig**
www.dssv.dk

 Danske Daginstitutioner,
www.ddd.dk

 Dansk Friskoleforening
www.friskoler.dk

 KFUM Sociale Arbejde i Danmark
www.kfumsoc.dk

 **Foreningen De danske
Børneinstitutioner (i Aabenraa)**
Tlf. 73 76 86 90
www.fd-db.dk

**Det Københavnske og Nørrebro's
Asylselskab**
www.asylselskabet.dk

 **Sammenslutningen af
Rudolf Steiner Børnehaver**
www.steinerboernehaver.dk

 **Foreningen af
Kristne Friskoler**
Foreningen af Kristne Friskoler

 **Titibo
gruppen** www.titibo.dk

TRAFIKSKOLE I BØRNEHØJDE

Med et MEGA sæt trafikskilte er det let at lave en mini-trafikskole, hvor man sammen med børnene og i trygge rammer, kan snakke om og lave opgaver omkring trafikssikkerhed. Lav fuld stop, overhaling forbudt, fodgængere krydser vejen, parkeringsplads - osv. Et sæt med 6 sjove trafikskilte og 4 ekstra klistermærker. **Varenr. 901266**

Sæt med 6 stk.
KUN kr. 649,-

Bestil trafikskilte og meget mere online på www.tress.dk

Viking Challenge
WheelyRider
varenr. 62900

TRESS
SPORT OG LEG

